

פרשת ויחי

אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי (מח, כב)

ותרגם אונקלוס, ש"חרבי" הינו צלותי [-תפלתי], ו"קשתי" הינו ובעותי [-בקשתי]. מה ההבדל ביניהם?

באר ה'משך חכמה': אדם שכוון בברכת אבות - יצא ידי חובת תפלה, אף שבשאר חלקי התפלה לא כוון. ולכאורה, מדוע שיצא אדם ידי חובתו בתפלה שברובה כלל לא כוון ו'ראשו' לא היה בה? אלא, שמאחר ואנשי כנסת הגדולה תקנו זאת, דומה הדבר לכביש סלול שכל מי שנוסע בו מגיע למחוז חפצו, הגם שבאמת תפילה כזאת אינה מן המשובחות. אך כשמדבר בבקשה מיוחדת שאדם רוצה להוסיף ב'שמע קולנו' - כאן כבר נדרש ממנו לכוון בבקשתו, אחרת אין לה סכוי, שכן, כרגע הוא, כביכול, "ממציא" את התפילה ולכן עליו להשקיע בה כונה רבה. זה ההבדל בין תפילה לבקשה, והוא בא לידי בטוי גם בהבדל שבין חרב לקשת: החרב מצד עצמה היא מסוכנת. אם אדם, חלילה, יפל עליה, הוא יפגע. הקשת, לעמת זאת, מצד עצמה אינה מסוכנת. רק כחו של המשתמש בה הופך אותה למסוכנת.

לכן קורא יעקב לתפלה - חרב ולבקשה - קשת, כי על הבקשה יש לעמול הרבה ולכוון היטב, מה שאין כן בתפלה שהעבודה הנדרשת בה פחותה. זה שאמר דוד המלך: "שמע ה' תחנתי ה' תפלתי יקח" (תהלים ו, י), כלומר, אם שמע ה' את תחנתי הנקראת בקשה, כל שכן שאת תפלתי יקח!

מקור: הרב שלמה לוינשטיין